

DEMÉNY PÉTER

A NEM TÚL SZÉP

■ Egy csapatnak vezető kell, és ennek egész személyiségéből ki kell derülnie, hogy vezetésre termett. Linda Hunt, Scott Bakula, Mark Harmon egytől egyig idősebbek, mint a többiek, legalábbis az alárendeltjeik. Az NCIS Los Angeles Hettyje apró termetű, félelmetesen okos és rejtélyes asszony, aki teát főz és ezer nyelven beszél. Az NCIS New Orleans Pride ügynöke remekül zongorázik és remekül főz. Az NCIS – tengerészeti helyszínélők Gibbse pedig őszülő halántékú, nagyon vonzó férfi, és szívesen barkácsol a pincében, házának ajtaját sose zárja.

Már ennyiből is kiderül, hogy a sorozatot próbálják emberivé tenni. Van-
nak az ügyek, közben azonban mind-
egyik ügynöknek magánélete is van. Ami azért érdekes, mert a modern idők fejleménye: Dupinnek, Sherlock Holmesnak, Poirot-nak, Derricknek nincs magánélete, Columbónak egy folyton emlegetett, de soha senki nem látta felesége van, Maigret-t meg a magánélet látogatásával vette körül Simonon.

A magánéletek meglehetősen ziláltak: az NCIS Di Nozzója (Michael Weatherly) nőcsábász, akinek rendezetlen a viszonya az apjával, és aki igazi kapcsolatra vágyik. Gibbset három egykori felesége kísérti egyik-másik részben, a negyedik és a lánya a szó legszorosabb értelmében, hiszen őket egy mexikói drogdíler ölte meg, míg Gibbs a Perzsából szolgált. Ziva (Cote de Pablo) izraeli szépség, aki szintén gyűlölve imádja az apját, és Di Nozzóhoz vonzódik. Az NCIS Los Angeles Callen ügynöke (Chris O' Donnell) árva gyermek, aki családtól családig hányódott gyerekkorában, az NCIS New Orleans La Salle-jának (Lucas Black) a fivére pszichés problémákkal küszködik.

De ezek csak az ügynökök. Ott vannak még a boncorvosok, a számítógépezsenik és a törvényszéki specialisták. Nem fogom felsorolni őket, az üzenet így is nyilvánvaló: ők is hús-vér emberek, nemcsak agyuk van, sőt. Az elfogulatlan detektívekkel szemben, akik alig tartoztak a rendszerhez (Maigret a leginkább, a régi nagyok a legkevésbé), és a szívüket nem lehetett látni, ezek az ügynökök hangsúlyozottan egy *gépezet* fogaskerekei, ettől függenek, főnökeik és beosztottaik vannak, és a szívük nagyon is látható, bár mindent megtesznek, hogy ne legyen az.

Anyagilag azonban hasonlítanak elődeikhez. A magándetektívek (itt Marlowe a kivétel) kétségbevonhatatlan fényűzésben éltek: Poirot bankszámláját például bárki joggal megirigyelhetné. Columbo panaszkodott, és láttuk is, hogy mekkora szemeket meresztett, valahányszor kiderült, *más* mennyit fizetett a számláért, vagy neki mennyit kell más helyett. Ezek olykor lázadoznak, de bármikor beülhetnek vacsorázni egy elegáns vendéglőbe vagy könnyedén megvásárolhatnak egy új öltönyt, ami nálunk a mesék birodalmába tartozik, és gondolom, Amerikában sem jellemző a lakosság nagyobbik részére.

Az állami hivatalnokok vagy alkalmazottak jól keresnek – ez a második tanulság. Kereshetnének jobban is, ezt mindig le is verik például az ügyvédek, de azért nincs miért siránkozniuk. Következésképpen az állam is jól működik, hiszen másképp nem fizethetné meg a nekik dolgozókat. Mind-egyiknek a vérében van a nyomozhatnék, de a pusztá tisztességért senki nem maradna.

Bár ki tudja? A tengerészek nagyon összetartanak, legalábbis a sorozat szerint. Lobot vet a szemük, ha egy társukat megölik, márpedig minden részben megölnék valakit. És persze még inkább lobot vet, ha olyan valakit ölnek meg vagy bántalmaznak, akihez *személyesen* is közük van, mint Pride ügynök, amikor a lányát próbálják molesztálni, vagy Gibbs, amikor a katonatársát üldözik, vagy Kensi (Daniela Ruah) az NCIS Los Angeles-ből, amikor az egyik szereplő ügye emlékezteti egy korábbi ügyére, vagy mint amikor az NCIS-ben a sötét erők elrabolják Duckyt és Jimmy Palmert (Donald Mc Callum és Brian Dietzen).

Túl szép? Kétségtelenül, de fordulatosan az. A sorozatok szerencsések abból a szempontból, hogy feldarabolhatják a túlszépet. Ez igaz, csak hogy lehetne valahogy már a hangfekvésük is hamis, mint a kétségbeejtő dél-amerikai szappanoperáké. Az NCIS-eké nem az, ezért aztán az ember hajlamos hinni nekik: végül is így, arányosan, az életben is előfordulhat, hogy az emberek összetartanak, főleg akkor, ha olykor egymásnak rontanak, mint Ziva Tonymak, amikor Tony megöli a szeretőjét, vagy mint Owen Granger igazga-

tóhelyettes Hettynek, akivel valami titkos elszámolnivalója van, vagy ha mások gyilkosság miatt nyomoznak utánuk, mint Deeks (Eric Christian Olsen) után – szóval, ha látjuk, mennyire sebezhetőek.

A fordulatokat egyébként éppen az olyan szereplők okozzák, mint a hirtelen megjelenő Owen Granger vagy Tony apja, aki időnként (és persze a legváratlanabb pillanatokban és helyeken) felbukkan, vagy az NCIS New Orleans-os Merri Brody (Zoe McLellan) régi szeretője. A sorozatírók vigyáznak a dinamikára, hogy a szereplőket játszó színészek ne unják meg egymást.

Így aztán mi sem unjuk őket, és el-tőprenghetünk: mi is a ponyva? Egykor talán egy sorozatot mindenáron lenéztünk volna, de már elég régi igazság, hogy nem az esztétikai érték különben is nehezen kidolgozható kritériuma dönt. Ponyva az, ami semmit nem mond a valóságról – vajon ez megfelelő definíciónak? Ami hallani sem akar a valóságról. Mint Wass Albert vagy Ugron Zsolna könyvei, Koltay Gábor vagy Sergiu Nicolaescu filmjei, mint a dél-amerikai sorozatok. Nevezzük művészetnek azt, ami bármelyik emeleten, de a valóságról szeretne beszélni.

